
Beköszöntő

Kongresszusi beköszöntő

Herakleitosz két és fél évezrede úgy gondolta, hogy ugyanabba a folyóba kétszer nem léphetünk. Nyilvánvaló, ha ismerhette volna a magyar egészségügyet, lehetséges, hogy másként vélekedett volna, mert mi nem kétszer, hanem akár többször is képesek voltunk az egészségügy átalakításának folyamatában ugyanazon gödrökbe belelépni.

Senki nem vitatja már évek óta, hogy az egészségügyi ellátórendszerünkben a rendelkezésre álló forrásokból az adott szolgáltatási csomagot a szakmai eljárásrendeknek megfelelően nem vagyunk képesek teljesíteni. Az ágazat helyzetéről a Semmelweis Terv korrekt diagnózist adott, és a változtatás főbb irányaival – integráció, erőforrás koncentráció, centralizáció – szintén egyet lehetett érteni, mint ahogy az sem volt megkérdőjelezhető, hogy a változtatásokat haladéktalanul meg kell kezdeni.

Tudtuk azt is, hogy a stratégiai változtatások mellett azonnali beavatkozást igényel a kórházak adóssága éppúgy, mint a humán erőforrás krízis. Reménykedtünk, hogy a szakmai és gazdasági érvek mentén a politikai akarat és képesség is meg lesz ahhoz, hogy most végre ne csak elkezdődjön, hanem meg is valósuljon egy új, jobb, hatékonyabb és az érintettek számára is elfogadhatóbb egészségügy kialakítása.

A politikai döntések időben meg is születtek, ráadásul az adósság-cunami és a HR-krízist is pacifikálni lehetett, bár tudjuk, hogy csak csatákat nyertünk meg és nem magát a háborút. Feszített tempóban megindult a szakellátó intézmények állami működtetésbe vétele, amelyben bár voltak nehéz pillanatok, de túléltük, és most értünk oda ahhoz a folyóhoz, amibe nem kellene ismételtelen bele lépnünk.

Szeretnénk, ha a nagypolitika képviselői elfogadnák, hogy az egészségügy soha nem a gyors sikerek terepe, gyorsan csak a kudarcok garantálhatóak. Amint Kornai János is leírja: a változtatás egyik alapelve az időigény biztosítása. Nem csupán szándék kérdése, hogy az ellátórendszer szereplői mennyi idő alatt képesek a változtatáshoz adaptálódni. Ha ezt az időigényt nem biztosítjuk a rendszernek, akkor a határidők folyamatos elcsúszása lesz az eredmény, melyek először a döntéshozók türelmetlenségét váltják ki, majd gyakran az elmaradt gyors sikerek miatt visszakoznak a változtatásoktól.

Szintén a változtatás menedzsment alaptétele, hogy egyszerre csak annyi elemet változtassunk, hogy még képesek legyünk a változtatások és azoknak egymásra való hatásait is monitorozni, hogy ez által lehetőségünk legyen az esetleges korrekciók végrehajtására.

Aligha lehetséges, hogy bármiféle komoly változtatást képesek vagyunk sikeresen úgy végrehajtani, hogy ehhez ne csatolnánk többletforrást. Az az elvárás pedig, hogy forrásszűkítés mellett olyan átalakítás történjen, amely azonnali megtakarítást eredményez, amely megtakarítást álmaink szerint előre – akár egyszerre több helyre is – elköltünk, kicsit a perpetuum mobile elvein nyugszik, melyre biztosan nagy szükség lenne a mostani gazdasági válság idején, de erre a szabadalomra még várnunk kell.

Szóval ismerjük már a folyó gödreit és örvényeit, nem kellene ismét belelépnünk. Persze visszafordulni sem lenne célszerű, bár az egészségügyi reformok területén már ebben is nagy gyakorlatunk van. Ellenben, ha egy hidat, hajót vagy legalább tutajt építenénk közösen, akkor talán!! Persze, ha a hajót választanánk, akkor azt is kár lenne figyelmen kívül hagyni, hogy örvénylő vízen való átkelés közben kapitányt váltani bizony kockázatos dolog, tutaj esetében meg még inkább.

Szintén Herakleitosz mondta, hogy „Mindennap megszűnik valami, amiért az ember szomorkodik, de mindig születik valami új, amiért érdemes élni és küzdeni.” Mi most aligha szomorkodnánk, ha megszűnne az egészségügy átalakításának ismétlődő kudarca, de ezért nem csak érdemes, hanem elengedhetetlen megküzdenünk, de nem egymás ellen, hanem egymásért.

*Dr. Rácz Jenő
Magyar Kórházzövetség elnöke*